

בש"פ 6377/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6377/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה במ"ת 46859-07-14 מיום 21.9.2014 שניתנה על ידי כבוד השופט י' ליפשיץ

תאריך הישיבה: ז' בתשרי התשע"ה (1.10.2014)

בשם העורר: עו"ד משה מרוז

בשם המשיבה: עו"ד עידית פרג'ון

החלטה

1. לפניי ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט י' ליפשיץ) במ"ת 46859-07-14 מיום 21.9.2014, במסגרתה הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המתנהלים נגדו בת"פ 46791-07-14.

הליכי המעצר עד כה

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של מעשה מגונה בבת משפחה, עבירה לפי סעיפים

עמוד 1

348(ב)+345(ב)(1)+351(ג)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (ריבוי עבירות); מעשה מגונה בבת משפחה, עבירה לפי סעיפים 348(ג)+351(ג)(3) לחוק העונשין (ריבוי עבירות); ניסיון לביצוע מעשה מגונה, עבירה לפי סעיפים 348(ג)+351(ג)(3)+25 לחוק העונשין; התעללות בקטין או חסר ישע על ידי אחראי, עבירה לפי סעיף 368 לחוק העונשין; תקיפה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 382(ב)(2) לחוק העונשין; ואיסור לנהוג בלי רישיון נהיגה, עבירה לפי סעיפים 10(ב)+62(1) לפקודת התעבורה, תשכ"א-1961.

3. על פי עובדות כתב האישום, העורר הינו אביה של ש.י, קטינה ילידת 1997 (להלן: המתלוננת). המתלוננת מתגוררת יחד עם הוריה ואחותה בדירה בקרית ים. החל משנת 2009 ועד סמוך לפני מועד הגשת כתב האישום, העורר ביצע במתלוננת מספר מעשים מגונים לשם גירוי או סיפוק או ביזוי מיני וכן עבירות אלימות, וכל זאת כמפורט בגוף כתב האישום.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען כי בידי המשיבה ראיות לכאורה טובות להוכחת אשמת העורר, אשר העיקריות בהן הן הודעת המתלוננת, הודעת אימה של המתלוננת, תמונות וסרטים שנמצאו בטלפון הנייד של המשיב (שאינם של המתלוננת) והודעת חברתה של המתלוננת. כן נטען, כי קיים יסוד סביר לחשש ששחרור העורר יסכן את שלום הציבור ובטחונו, וזאת ממספר טעמים; ראשית, מדובר בעבירה המקימה חזקת מסוכנות על פי סעיף 21(א)(1)(ג)(5) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). שנית, קיימת גם מסוכנות ספציפית הנלמדת מהתנהגות העורר בנצלו את תמימותה של בתו הקטינה לשם סיפוק יצריו לאורך תקופה ארוכה, תוך ניצול יחסי המשפחה ומורתו עליה. שלישית, קיים חשש לשיבוש הליכי משפט לאור העובדה כי עדי התביעה העיקריים הינם בני משפחתו הקרובה - אשתו וילדיו. ולבסוף, לא ניתן להשיג את המעצר בדרך של שחרור בערובה בתנאים הפוגעים בחירותו באופן פחות.

5. בהחלטה מיום 21.9.2014, הורה בית המשפט המחוזי על מעצר העורר עד תום ההליכים המתנהלים נגדו. בא כוח העורר לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר וטיעונו התמקד בחלופת מעצר בלבד. תסקיר מטעם שירות המבחן בעניינו של העורר העריך כי קיים סיכון לא מבוטל להישנות התנהגות דומה בעתיד, דבר אשר מחייב חלופת מעצר הדוקה שיכולה לספק פיקוח אנושי רציף ומניעת גישה לקטינים ולחומרים פורנוגרפיים. עוד העריך, כי החלופה שהוצעה ברחובות, בבית הוריו, בפיקוח אביו וסבתו, תיתן מענה לסיכון הטמון בעורר. לאחר ששקל את טיעוני הצדדים, קבע בית המשפט המחוזי כי אין מקום, באותו מועד, להורות על שחרור העורר לחלופת מעצר. בראש נימוקיו, החשש שמא ישפיע העורר על המתלוננת. כמו כן, נקבע כי החלופה שהוצעה רחוקה מלהיות אופטימאלית. שכן, מדובר במעצר בפיקוח אביו בן ה-74 וסבתו בת ה-82, אשר הביעו עמדה מגוננת כלפי העורר ותלו את ה"אשם" ברעייתו כמי שאחראית למעצרו. יחד עם זאת, קבע בית המשפט כי יהיה מקום לעיין בשנית בהחלטתו לאחר עדות המתלוננת.

מכאן הבקשה שבפניי.

הערר

6. העורר מבקש להורות על שחרורו לחלופת מעצר כמפורט בתסקיר שירות המבחן. לטענתו, שגה בית המשפט המחוזי כשקבע ששקפת ממנו מסוכנות שאינה ניתנת לאיון באמצעות פיקוח. לשיטתו, מדובר במתלוננת יחידה ועל כן הרחקתו ממנה מפחיתה בהכרח ממסוכנותו. כמו כן, במקרים חמורים יותר של מעשי סדום, אינוס ונקיטת אלימות ברוטאלית הפסיקה מצאה כי ניתן לשחרר נאשמים תוך הטלת תנאים מגבילים. יתרה מכך, שירות המבחן מצא כי ניתן ליתן אמון במפקחים אשר הוצעו ובית המשפט המחוזי אף לא פסל את החלופה על הסף.

7. עוד נטען, כי באשר לחשש לשיבוש והשפעה על עדים, הרי שמדובר בחשש ערטילאי. בית המשפט המחוזי נסמך על אמירה מצד המתלוננת, לפיה העורר אמר לה שאם היא תספר על מעשיו, הדבר יפגע בה ואסור לה לעשות

עמוד 2

כן. לשיטת העורר, ניתן לראות כי דבריו לא השפיעו עליה, שכן היא סיפרה על מעשיו הן לאימה, הן לעובדת הסוציאלית והן למשטרה. מכאן ניתן ללמוד כי המתלוננת אינה חוששת מפניו או עלולה להיות מושפעת ממנו.

8. עוד טוען העורר, כי בשל נתוניו האישיים- היותו בן 45 הנמצא בהליכי גירושין; נעדר עבר פלילי; אדם נורמטיבי אשר שירת בצבא, בעל תואר אקדמי ומי שעבר במשך כל שנות חייו - אין חולק כי חוויית המעצר תהווה עבורו טלטלה לא פשוטה.

9. באת כוח המשיבה טענה כי אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי היה ער לקביעות התסקיר אך התרשם באופן שונה מהמפקחים. כמו כן, חזרה באת כוח המשיבה על כך כי קיימת מערכת יחסים מעוותת בין העורר למתלוננת והחשש משיבוש הליכים עדיין קיים.

דין והכרעה

10. העורר אינו חולק על קיומן של ראיות לכאורה בעניינו ובנוגע לקיומה של עילת מעצר.

11. לאחר עיון בחומר שהונח לפניי ולאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין הערר להידחות.

12. אכן, מצוות המחוקק כעולה מסעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים היא לבחון את האפשרות "להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם, פחותה".

13. ואולם, הלכה פסוקה היא כי שקילת האפשרות לשחרור הנאשם לחלופת מעצר, טעונה בחינה דו שלבית; ראשית, על בית המשפט לבחון אם חלופת מעצר כלשהי עשויה, ברמה העקרונית, לאיין את מסוכנות הנאשם. במידה שהתשובה לכך חיובית, חובה על בית המשפט לבחון את מידת ההתאמה של חלופות מעצר קונקרטיים לנסיבות שלפניו (ראו: בש"פ 7792/12 ג'בארין נ' מדינת ישראל (1.11.2012); בש"פ 5721/12 בביקר נ' מדינת ישראל ((14.8.2012)).

14. בנסיבות דנן, עילת מעצרו של העורר הינה מסוכנותו הרבה, מפאת החשש כי ישבש הליכי משפט בהשפעתו על המתלוננת. על מסוכנות זו עמד בהרחבה בית המשפט המחוזי, ודעתי בעניין זה, כדעתו. וכך קבע:

"מדובר באב אשר ביצע, על פי הנתען, בבתו עבירות מין לאורך שנים. מעשים אלו התאפשרו בעיקר משום יחסי האב - בת ומנגנון ההסתרה שהתקיים מפני העולם החיצוני. המשיב אף הורה למתלוננת שלא לגלות לאיש אודות מעשיהם. אכן, כיום נחשפו מעשיו הנתענים של המשיב, אולם אין הדבר יכול להוביל למסקנה כי המתלוננת אינה פגיעה עוד ואינה יכולה להיות נתונה לפניות, גם אם "תמימות" מצדו של המשיב. מתיק החקירה עולה כי המשיב עשה שימוש באהבתה הטבעית של בתו כלפיו וכן נקט במנגנונים שונים של "תגמול" בעד מעשיה (ור' לדוגמה ההיתר לנהוג ברכבו). מערכת היחסים שהתקיימה בין המשיב לבתו ובין המשיב ליתר בני משפחתו, כעולה מחומר הראיות הגולמי, היתה מערכת יחסים מעוותת. מעבר לעבירות המין, התאפיינו מעשיו של המשיב באלימות מילולית ופיזית ובמערכת של שליטה וניצול. ההנחה כי כיום, באם ישוחרר יישמע המשיב ל"קול ההיגיון" הינה הנחה נאיבית במקצת".

15. בנסיבות אלו, סבורני, כי אין די בחלופת מעצר, תהא אשר תהא, כדי לאיין את רמת מסוכנותו הגבוהה של העורר. גם האמור בתסקיר, אין בו כדי לכרסם במסקנת בית המשפט המחוזי בדבר המסוכנות הנשקפת מן העורר

ובתוקף החלטתו שלא לשחררו לחלופת מעצר. כלל ידוע הוא כי בית המשפט אינו מחוייב לקבל את המלצת שירות המבחן (בש"פ 5309/05 צמח נ' מדינת ישראל (29.6.2005); בש"פ 9302/08 אלעקובי נ' מדינת ישראל (14.11.2008); בש"פ 7848/10 פלוני נ' מדינת ישראל (2.11.2010)).

16. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ח' בתשרי התשע"ה (2.10.2014).

שׁוֹפֵט
